

Reactie op haalbaarheidsonderzoek Deltares Plan Achteroever

24 december 2021

Haalbaarheidsonderzoek Plan Achteroevers

Op 17 november stuurde GS een brief en het Haalbaarheidsonderzoek Plan Achteroevers van Deltares naar GS. Dit als antwoord op de door GS gevraagde haalbaarheidsstudie naar het "Onderzoek Binnendijkse Achteroevers met zon, natuur en recreatie Wieringerhoek" (motie 115-2021).

In deze factsheet reageren Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, Natuur en Milieu Noord Holland en Vogelbescherming Nederland graag op deze brief en studie.

Samengevat constateren wij dat Plan Achteroevers ongekende mogelijkheden biedt voor het bepalen van een grote waaier aan doelen. Dat plan Achteroevers fors meer duurzame energie kan opleveren dan door Deltares is doorgerekend op basis van de twee varianten in het plan. En dat met natuurwinst, in plaats van natuurverlies zoals in Plan Buitendijks. We roepen u dan ook op af te zien van Plan Buitendijks en de ruimte te bieden voor een verdere verkenning met stakeholders voor het Plan Achteroevers.

Natuur en landschap

De initiatiefnemers van Plan Achteroevers - Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, Natuur en Milieu Noord Holland en Vogelbescherming Nederland - zijn blij dat de haalbaarheidsstudie van Deltares laat zien dat het Plan Achteroevers een belangrijke bijdrage kan leveren aan de versterking van natuur en biodiversiteit in de Wieringermeer en aan het behalen van de instandhoudingsdoelen van Natura2000, zijnde in dit geval het IJsselmeer. Op het gebied van natuur en landschap scoort het plan goed, ook al zijn de bouwstenen nog geen uitgewerkt ontwerp.

Daarnaast laat de recente studie van Rijkswaterstaat met de 'Actualisatie doeluitwerking vogelrichtlijnsoorten IJsselmeergebied 2020' zien dat het slecht gaat met de vogels in het open water. Daarom is het belangrijk de discussie aan te gaan hoe we dit tij op allerlei vlakken kunnen keren.

Het Plan Achteroever was nooit bedoeld als vervanger van de PAGW-ambities, zoals Deltares suggereert. Het plan is wel een volwaardige meekoppelkans. Met dit plan laten de

initiatiefnemers zien dat het combineren van diverse opgaves ruimte biedt aan prachtige nieuwe landschapsvormen.

Potentie opwek duurzame energie groter dan Deltares schetst

Het Deltares rapport doet in onze ogen geen recht aan de potentie die de bouwstenen uit onze verkenning bieden voor de opwek van duurzame energie met zonnepanelen. In ons voorstel voor de invulling van de achteroevers zijn we gestart met de “Over de Oevers-variant” van de MIRT Wieringerhoek. Daar borduren de varianten uit het rapport van H+N+S op voort. We hebben daarbij gerekend met het rendement van zonnepanelen zoals dat in de RES wordt gebruikt. Je kunt hetzelfde oppervlak ook doorrekenen met de rendementen van de zonnepanelen die Plan Buitendijks gebruikt. Dan wordt de opbrengst aanmerkelijk hoger.

Tegelijk kun je de verhouding tussen zonnepanelen, natuur en de andere bouwstenen in het zoekgebied direct achter de dijk, anders inrichten ten gunste van zonnepanelen. Dat levert dus meer energie-opwek op, zeker met de zonnepanelen die Plan Buitendijks toepast. Tot slot kun je de oppervlakten van plan Buitendijks ook binnendijks realiseren. Dan realiseer je net zoveel energie-opwek als plan Buitendijks doet.

We delen de conclusie van GS dan ook niet, dat het Plan Achteroevers geen alternatief is voor het Buitendijkse plan. Dat hangt helemaal af hoe je de bouwstenen inzet en hoeveel bouwstenen je voor de opwek voor zon inzet. In het overzicht hieronder is in een aantal scenario's zichtbaar gemaakt wat de potentie voor het opwekken van duurzame energie is van Plan Achteroevers. Onze benadering is gericht op het bieden van “puzzelstukjes” waarmee wij met alle betrokkenen en gewenst toekomstbeeld kunnen samenstellen. Onderstaande tabel toont dat door het leggen van meet Zonne-energie-puzzelstukjes het rendement op dat vlak moeiteloos te verhogen is.

Variant	Totaal oppervlak in hectaren	Oppervlak zon + natuur	RES rendement per hectare (50% zon) TWh	Totaal in TWh	Procent van plan buitendijk	Buitendijks rendement per hectare (50% zon)	Totaal in MWh	Procent van buitendijk
Natuurvariant I	815	180	0,000345	0,062	3,88	0,001185	0,213	13,33
Natuurvariant II	815	135	0,000345	0,047	2,91	0,001185	0,160	10,00
Variant 50% vd strook ingevuld met bouwsteen zon	815	407	0,000345	0,140	8,78	0,001185	0,482	30,14
Variant 75% vd strook ingevuld met bouwsteen zon	815	611,25	0,000345	0,211	13,18	0,001185	0,724	45,27
Variant 100% vd strook ingevuld met bouwsteen zon	815	815	0,000345	0,281	17,57	0,001185	0,966	60,36
Oppervlakte plan buitendijk binnendijks realiseren	4500	1350	0,000345	0,466	29,11	0,001185	1,600	99,98

Opwek Buitendijk: 1,6 Twh. 4500 hectare (moeras)land. Waarvan 1350 hectare met zonnepanelen - 50% bedekt.

Rekenvoorbeeld

Om dat te illustreren met een rekenvoorbeeld: stel dat het oppervlak van de “Achter de Oevers-variant” gebuikt wordt voor de bouwsteen natuur en energie-opwek dmv zon. Dan kan met slechts 18 procent van het oppervlak benodigd voor Plan Buitendijks, al 60 procent van de hoeveelheid energie worden opgewekt waarin Plan Buitendijks zou voorzien. Bovendien wordt er dan netto 400 hectare meer natuur gecreëerd. Terwijl met Plan Buitendijks het oppervlak natuur met 1350 hectare afneemt en daarnaast 3150 hectare waternatuur met een N2000-doelstelling wordt omgezet in droge of halfnatte natuur, die niet past bij de N2000 doelstelling van het open water.

Samengevat roepen we de provinciale staten met op, af te zien van Plan Buitendijks en de ruimte te bieden voor een verdere verkenning met stakeholders voor het Plan Achteroevers.

Met vriendelijke groet,

Manon Tentij – Vogelbescherming Nederland

Willem Hellevoort – Natuurmonumenten

Ernest Briët – Landschap Noord-Holland

Sijas Akkerman – Natuur en Milieufederatie Noord-Holland